

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ ВИЩИЙ
ДЕРЖАВНИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД УКРАЇНИ
«БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

**Матеріали навчально-методичної конференції
«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ТА
ФАРМАЦЕВТИЧНОЇ ОСВІТИ: ДОСВІД, ПРОБЛЕМИ,
ІННОВАЦІЇ ТА СУЧАСНІ ТЕХНОЛОГІЇ»**

Чернівці 2019

Редакційна колегія:

Бойчук Т.М. (голова), Геруш І.В. (заступник голови), Сокольник С.В. (відповідальний секретар), Зорій Н.І., Ходоровський В.М., Москалюк В.Д., Глубоченко В.Г., Савка І.Г., Сорокман Т.В., Білоокий В.В., Паліброда Н.М., Пашковський В.М., Грачова Т.І., Петринич Г.Й., Ткач Є.П., Федів О.І., Колоскова О.К., Кузняк Н.Б., Геруш О.В., Плеш І.А., Пашковський В.М., Хлуновська Л.Ю. (секретар).

Актуальні питання вищої медичної та фармацевтичної освіти: досвід, проблеми, інновації та сучасні технології: матеріали навчально-методичної конференції (Чернівці, 17 квітня 2019 р.). – Чернівці, 2019. – 579 с.

У збірнику містяться матеріали навчально-методичної конференції педагогічних працівників Буковинського державного медичного університету, які висвітлюють методичні, методологічні, організаційні і психологічні проблеми додипломної та післядипломної підготовки лікарів, провізорів, медичних сестер, фармацевтів, можливі шляхи вирішення цих проблем у сучасних умовах. Окремі розділи збірника присвячені узагальненню досвіду впровадження кредитно-модульної системи організації навчального процесу, використанню інформаційно-комунікаційних технологій підтримки навчального процесу, приділено увагу питанням формування інноваційного, гуманістичного, демократично-орієнтованого освітнього простору, який забезпечить умови для всебічного, гармонійного розвитку особистості та конкурентоспроможності майбутнього фахівця.

Усі роботи представлені в авторській редакції.

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Вищого державного навчального закладу України «Буковинський державний медичний університет» (протокол №8 від 28 березня 2019 року).

іноземцем і пацієнткою у клініці. Для студента, який володіє лише англійською мовою, практичне заняття значною мірою втрачає сенс, оскільки основні знання та практичні навички, що потрібно опанувати, виявляються малодоступними для студента через мовний бар'єр, а також через брак тематичних пацієнтів. Під час навчального процесу студенти не завжди мають можливість відтворити велику кількість тих чи інших маніпуляцій.

Моделювання медичної допомоги, симуляційне навчання дозволить підвищити засвоєваність навчального матеріалу, якість та ефективність навчального процесу, дасть можливість не тільки побачити і почути, а й відпрацювати на тренажері практичні навички, сприятиме формуванню мотивації студентів до навчання. «Я почув і забув, я побачив і запам'ятав, я зробив і зрозумів» (*Конфуцій*).

Сподіваємося, що впровадження новітніх симуляційних, комп'ютерних та інтерактивних технологій у навчальному процесі наочно продемонструють показники успішності при викладанні клінічних дисциплін у студентів-іноземців з англомовною формою навчання.

Безумовно, що впровадження в педагогічну практику інноваційних методів навчання не є справою одного дня. Проте ефективність застосовуваних методик викладання буде сприяти як збільшенню конкурентоспроможності наших випускників у міжнародному медичному середовищі, так і підвищенню іміджу Української держави на міжнародному освітньому просторі, і нашого університету зокрема.

ВИБІР СТРАТЕГІЇ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ВУЗУ

Н.В. Гринько, І.Г. Герасим'юк, Р.І. Рудницький

Кафедра нервових хвороб, психіатрії та медичної психології

ім.С.М.Савенка

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет»

Розуміння аудиторії – обов'язкова умова успішного навчального процесу. Якщо викладач медичного вузу не має уявлення про те, хто знаходиться перед ним, можуть виникнути певні складнощі при вивченні дисципліни. Можна отримати необхідну інформацію шляхом застосування анонімного опитування або безпосередньо під час бесіди зі студентами. Також важливо дізнатись наступне: чого прагнуть студенти, який їхній базовий рівень знань та чим відрізняються від вас.

Під час вивчення медичної психології іноземні студенти можуть мати зовнішню та внутрішню мотивацію. Слухачі з високою мотивацією будуть вчитися незалежно від якості навчального процесу. Що ж стосується осіб без мотивації, то це серйозний виклик навіть для найталановитіших викладачів.

Отже, відношення до навчальної дисципліни та мотивацію слід враховувати насамперед при викладанні медичної психології іноземним студентам медичного вузу.

Особи з внутрішньою мотивацією зацікавлені в дисципліні чи курсі, або ж у них вже є завдання, яке вони намагаються вирішити. Інші (із зовнішньою мотивацією) відштовхуються від того, що їх чекає винагорода або покарання. Будь-яке «примусове» навчання, вірогідніше, вказує на зовнішню мотивацію. Зовнішня мотивація не зрівняється із внутрішньою.

Іноземний студент може бути різним за типом слухача – в залежності від предмета вивчення і контексту.

У залежності від типу мотивації іноземних студентів медичного вузу можна застосовувати декілька стратегій для підвищення ефективності навчання.

Стратегії викладання медичної психології студентам із внутрішньою мотивацією:

- Кажіть «дякую» богам знань.
- Виділіть час для того, щоб вони працювали над власними завданнями. Звичайно, у вас можуть бути стандартні вправи, виконання яких обов'язкове для всіх, але прогрес буде відчутнішим, якщо студенти зможуть робити те, що актуальне для них.
- Дайте можливість студенту побути викладачем. Особи із внутрішньою мотивацією, звичайно, будуть багато засвоювати матеріалу самостійно, але отримують ще більше користі, якщо поділяться знаннями. У такій ситуації викладачу доводиться бути не єдиним джерелом інформації та енергії. Користь для всіх!

Стратегії викладання медичної психології студентам із зовнішньою мотивацією:

- Намагайтесь виявити внутрішні фактори мотивації. Можливо, під час вивчення дисципліни є матеріал, цікавий для них. Задавайте багато питань. Знайдіть зв'язок з актуальними задачами з реального світу.
- Знайдіть больові точки. Якщо студенти попередньо не знайомі з матеріалом, вони не здатні попередньо уявити, які складнощі можуть виникнути із його засвоєнням. Але якщо ви дізнаєтесь, що дратує слухачів, і покажете, як долати роздратування, то можна швидко перетворити зовнішню мотивацію у внутрішню.
- Уникайте непевних та розлогих пояснень та розмірковувань. Теорія може бути вражаюче цікавою, але особи із зовнішньою мотивацією скорше вдаляться, ніж будуть все вислуховувати. Робіть вибір на користь конкретних прикладів і завдань, які безпосередньо пов'язані із життєвими ситуаціями.
- Використовуйте цікаві гіпотетичні приклади, щоб стимулювати внутрішню мотивацію. Якщо почати з вирішення дійсно цікавої (для студентів) задачі, то зовнішня мотивація поступово почне перетворюватись на внутрішню.

Таким чином, якщо всі умови будуть виконані, тип мотивації враховано, то студенти, роблячи перші успіхи, почнуть думати, що дійсно

володіють предметом. І в цьому буде ваша заслуга як «конструктора» навчального процесу.

ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОПТИМІЗАЦІЇ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДИЧНА ІНФОРМАТИКА» ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ

О.В. Гуцул

Кафедра біологічної фізики та медичної інформатики

Вищий державний навчальний заклад України

«Буковинський державний медичний університет», м. Чернівці

Кількість англомовних студентів, які навчаються у ВДНЗ України «Буковинський державний медичний університет», із кожним роком зростає. У зв'язку з невинним розвитком англомовної освіти в Україні особливої уваги потребує підготовка студентів-іноземців у контексті природничих дисциплін, що невинно розвиваються, акумулюючи результати науково-технічного прогресу. Саме тому актуальною постає проблема удосконалення методичних особливостей викладання англійською мовою таких дисциплін студентам-іноземцям у вищих медичних закладах України в контексті євроінтеграції освітніх послуг.

Значна частина іноземних студентів є громадянами Індії та Африки, також є іноземні студенти з Єгипту, Алжиру, Йорданії та ін. Необхідно враховувати те, що всі вони отримали середню освіту в школах та коледжах своїх країн. Тому, при викладанні навчальної дисципліни «Медична інформатика» для таких студентів, потрібно звертати увагу на особливості викладання інформатики та математики в середніх школах відповідних країн. При цьому слід відмітити, що рівень знань та обсяг інформації, який іноземні студенти отримують на батьківщині, є достатньо неоднорідним. Слід пам'ятати, що рівень володіння студентами англійською мовою є досить різний, для більшості з них англійська є нерідною мовою, потрібно враховувати, що навчання в середній школі відбувалося саме рідною мовою.

Актуальним залишається завдання розробки методично грамотно складених навчальних та навчально-методичних посібників, які б враховували особливості мовної підготовки іноземних студентів, а також особливості вихідного рівня знань і підготовки студентів іноземців саме з таких дисциплін, як інформатика та математика. З огляду на це доцільним є розробка навчально-методичного комплексу, основою якого є розробка електронного підручника, який би включав не тільки теоретичні основи та опис практичних завдань, але й наглядно демонстрував би виконані завдання для опанування теми у вигляді відео-уроків із детальними інструкціями та поясненнями.

Важливою складовою викладання будь-якої дисципліни є критерії оцінювання студентів. Оцінювання студентів із відповідної теми повинно охоплювати теоретичні знання і практичні навички студентів. Практична частина здійснюється безпосередньо на комп'ютері у вигляді сформованих завдань, які пропонують студенту, за відповідним рівнем складності. А для

ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНИХ КОМПЕТЕНТНОСТЕЙ МАЙБУТНІХ ЛІКАРІВ ІЗ ЗАСТОСУВАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ	
Л.М. Юр'єва.....	430
ІНТЕРАКТИВНІ МЕТОДИ СУЧАСНОЇ ПЕДАГОГІКИ У НАВЧАЛЬНОМУ ПРОЦЕСІ МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	
О.І. Юрків, О.В. Макарова.....	431
МЕТОД «МОЗКОВОГО ШТУРМУ» У ВИВЧЕННІ КУРСУ БІООРГАНІЧНОЇ І БІОЛОГІЧНОЇ ХІМІЇ	
І.М. Яремій.....	433
ВПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ МЕТОДІВ НАВЧАННЯ НА КАФЕДРІ СОЦІАЛЬНОЇ МЕДИЦИНИ	
Е.Ц. Ясинська.....	434
АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН.....	436
THE PECULIARITIES OF EDUCATIONAL -METHODICAL WORK IN TEACHING OF HUMAN ANATOMY OF FOREIGN STUDENTS	
О.Р. Antoniuk, F.D. Marchuk, М.Р. Kavun.....	436
ОСОБЛИВОСТІ АДАПТАЦІЇ НАВЧАЛЬНОГО ПРОЦЕСУ ВИВЧЕННЯ СУДОВОЇ МЕДИЦИНИ ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ	
В.Т. Бачинський, О.Я. Ванчуляк, М.С. Гараздюк, Ю.В. Саркісова.....	438
STEM-EDUCATIONAL ELEMENTS FOR MEDICAL STUDENTS	
T. V. Biriukova, O.I. Olar, V.I. Fediv, O. Y. Mykytiuk.....	439
МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ	
Л.Я. Вилка.....	440
ВИКЛИКИ ДО ВИКЛАДАННЯ БІОСТАТИСТИКИ У РАМКАХ МІЖНАРОДНОЇ ОСВІТНЬОЇ ІНТЕГРАЦІЇ	
Л.Й. Власик.....	442
ВПРОВАДЖЕННЯ НАВЧАЛЬНО-ТРЕНІНГОВОГО ЦЕНТРУ СИМУЛЯЦІЙНОЇ МЕДИЦИНИ ПІДВИЩИТЬ ЯКІСТЬ ПРАКТИЧНО- ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАННЯ У СТУДЕНТІВ З АНГЛОМОВНОЮ ФОРМОЮ НАВЧАННЯ	
М.Д. Гресько.....	443
ВИБІР СТРАТЕГІЇ ДЛЯ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНИХ СТУДЕНТІВ МЕДИЧНОГО ВУЗУ	
Н.В. Гринько, І.Г. Герасим'юк, Р.І. Рудницький.....	444
ДЕЯКІ АСПЕКТИ ОПТИМІЗАЦІЇ МЕТОДИКИ ВИКЛАДАННЯ ДИСЦИПЛІНИ «МЕДИЧНА ІНФОРМАТИКА» ІНОЗЕМНИМ СТУДЕНТАМ	
О.В. Гуцул.....	446
ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ ІНОЗЕМНИХ ГРОМАДЯН У КЛІНІЧНІЙ ОРДИНАТУРІ З ДЕРМАТОВЕНЕРОЛОГІЇ	
О.І. Денисенко, Ю.П. Карвацька, Л.О. Гулей.....	447